

Володько А. В.

магістранткафедри управління та смарт-інновацій, Київський національний університет технологій та дизайну, alyonavolodko00@gmail.com

Невмержицька С. М.

кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри управління та смарт-інновацій, Київський національний університет технологій та дизайну, vsminfo@ukr.net
ORCID 0000-0001-5392-9030

ВПЛИВ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ НА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА

Анотація. Сучасна економічна ситуація наочно демонструє, що у розвитку конкурентних переваг підприємств інновації відіграють значну роль, а саме – забезпечують підприємствам-лідерам інноваційних процесів стратегічну конкурентоспроможність. Тому актуальним завданням будь-якого підприємства є вибір пріоритетних напрямів для свого інноваційного розвитку.

Ключові слова: інновації, інноваційний розвиток, інноваційна діяльність, конкурентоспроможність.

На даному етапі розвитку будь-якої країни світу інновації займають особливе місце та здійснюють значний вплив на загальний стан економіки. Серйозні проблеми в роботі підприємства можуть виникати через те, що не відбуваються зміни, притаманні інноваційним перетворенням. До яких можна віднести: використання нової техніки, нових технологічних процесів або нового ринкового забезпечення виробництва; впровадження продукції з новими властивостями; використання нової сировини; зміни в організації виробництва і його матеріально-технічного забезпечення; появу нових ринків збуту тощо [1, 2].

Виходячи з реалій сьогодення, гостро стоїть питання щодо удосконалення стратегічного передбачення інноваційного розвитку певних господарських об'єктів та формування їх конкурентоспроможних переваг[3].

Проблема впливу інноваційного розвитку на конкурентоспроможність підприємства розглядається та досліджується вже досить давно, є велика кількість досліджень теоретичного та практичного спрямування (М. Портер, П. Микитюк, О. Ватченко, Р. Фатхутдінов, С. Колесов та ін.). На основі думок науковців визначено, що інноваційне забезпечення конкурентоспроможності підприємств надає можливість створити якіснішу продукцію, зменшити витрати на виробництво, вдосконалити асортимент, а також ефективніше організувати виробництво й управління підприємством[4, 5, 6].

Однак питання щодо впливу інноваційного розвитку на конкурентоспроможність підприємства потребують повніших та системних досліджень.

Місце та роль країни у світовій економіці залежить від категорії «конкурентоспроможність», а саме визначається здатність створювати товари та послуги в умовах вільної конкуренції, котрі відповідають вимогам світового ринку, а їх реалізація підвищує рівень добробуту держави та громадян [5, 7].

В загальному вигляді «конкуренція» – це економічний процес взаємодії, взаємозв'язку та боротьби між підприємствами, що виступають на ринку з метою забезпечення кращих шляхів збуту продукції, задоволення потреб покупців й отримання прибутку.

За класичним визначенням М. Портера, «конкурентоспроможність – це визначене сукупністю факторів положення товаровиробника на внутрішніх і зовнішніх ринках, віддзеркалене через сукупність показників» [4, с. 896].

Даний показник показує стан внутрішнього середовища підприємства, а саме результат роботи всіх підрозділів. При цьому оперативно й адекватно реагувати на зміну у поведінці споживачів, їхніх смаків і переваг, тобто його здатність пропонувати ринку конкурентоспроможну продукцію.

Ключовими умовами досягнення високого рівня конкурентоспроможності є [6]:

- опанування новими знаннями ефективної конкурентної боротьби;
- створення конкурентних переваг шляхом застосування інновацій;
- адаптувати інновації до наявних на підприємстві процесів;
- утримання власних конкурентних переваг.

Вивчаючи показник «конкурентоспроможність», не варто забувати про вплив інновацій.

За Законом України «Про інноваційну діяльність», інновації – це новостворені (застосовані) і (або) вдосконалені конкурентоспроможні технології, продукція або послуги, а також організаційно-технічні рішення виробничого, адміністративного, комерційного або іншого характеру, що істотно поліпшують структуру та якість виробництва і (або) соціальної сфери [8].

Інновації та конкурентоспроможність взаємопов'язані. Під інноваціями як чинником підвищення конкурентоспроможності ми розуміємо кінцевий результат інноваційної діяльності, що отримав реалізацію у вигляді нового або вдосконаленого продукту, який надалі використовується для втілення в практичній діяльності.

Інновації впливають на підвищення організаційно-технічного рівня виробництва, на випуск нової та вдосконаленої продукції.

Ефект інноваційної діяльності підприємства з точки зору його конкурентоспроможності продукції має три складові [9, 10]:

1. Підвищення конкурентоспроможності продукції, що створює конкурентні переваги на найближчу і середньострокову перспективу.
2. Поява нових споживчих потреб, що створює конкурентні переваги на віддалену перспективу.
3. Підвищення ефективності виробництва, яка своєю чергою трансформує конкурентоспроможність продукції в конкурентоспроможність підприємства.

Застосування інновацій у діяльності підприємства допоможе не лише налагодити внутрішні процеси з виробництва продукції шляхом впровадження прогресивних технологій, а й сприятиме підвищенню рівня конкурентоспроможності та збереженні конкурентних переваг у часі.

Підбиваючи підсумки, необхідно зазначити, що інноваційні процеси забезпечують оптимізацію організаційних форм взаємозв'язків, сприяють розвитку інфраструктури та стають підґрунтям формування ефективних мотиваційних механізмів щодо їх подальшого функціонування на ринку.

Таким чином, інновації як чинник підвищення конкурентоспроможності – це науково-технічні, технічні, економічні та організаційні зміни у виробництві, відмінні від чинної практики, а також направлені на удосконалення виробничого процесу в цілях забезпечення конкурентоспроможності.

Список використаних джерел

1. Панасенко Д.А. Конкуренентоспроможність підприємства: сутнісна та функціональна характеристики. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. 2017. № 727. С. 270-276.
2. Невмержицька С. М., Косс Ю. І. Системний підхід до управління інноваційним розвитком підприємства. Інвестиційно-інноваційні моделі розвитку підприємств в умовах сучасної нестабільності : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, м. Львів, 27 жовтня 2018 року. – Львів : ГО "Львівська економічна фундація", 2018. – С. 76-79.
3. Невмержицька С. М., Левчук Я.В. Формування стратегії інноваційного розвитку підприємств в умовах невизначеності. *Науковий вісник Херсонського державного ун-ту. Серія «Економічні науки»*. Випуск 32/2018. С. 99-103. Режим доступу: <http://www.ej.kherson.ua/index.php/arkhiv-vidannya/2017?id=87>
4. Портер М. Міжнародна конкуренція: конкурентні переваги країн: пер. з англ. – М.: Міжнародні відносини, 2015. – 896 с.
5. Гайдук Л. А. Інновації як фактор забезпечення конкурентоспроможності підприємств України. *Наукові праці НДФІ*. 2014. № 1. С. 22–28.
6. Колесов С.В. Інноваційні аспекти конкурентоспроможності промислових підприємств України – К.: Знання – Прес, 2016. – 335 с.
7. Джеджула В. В., Єпіфанова І. Ю., Цвик О. Г. Інноваційна діяльність як чинник конкурентоспроможності підприємств. *Інвестиції: практика та досвід*. № 4. 2017.С. 5-8.
8. Про інноваційну діяльність: Закон України від 04.07.2002 р. № 40-IV. Поточна редакція: 05.12.2012. Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/40-15>.
9. Грецький Р. Теоретичні підходи до визначення природи та сутності конкуренції. Формування ринкових відносин в Україні. 2017. № 2. С. 35-38.
10. Клепікова О.В. Інноваційна діяльність на підприємстві як об'єкт управління. *Економіка транспортного комплексу*. 2017. Вип. 14. С. 71-76.

Volodko A., Nevmerzhytska S.

INFLUENCE OF INNOVATIVE DEVELOPMENT ON THE COMPETITIVENESS OF THE ENTERPRISE

Abstract. The current economic situation clearly demonstrates, that in the development of competitive advantages of enterprises innovations play a significant role, namely – provide companies-leaders in innovation processes with strategic competitiveness. Therefore, the task of current interest of any enterprise is to choose priority areas for its innovative development.

Keywords: innovations, innovative development, innovative activity, competitiveness.

Волошина О. С.

здобувач вищої освіти факультету економіки, менеджменту та психології, Київський національний торговельно- економічний університет, lena.voloshina2000@gmail.com

Миколайчук І. П.

кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри менеджменту, Київський національний торговельно- економічний університет, mykirina@ukr.net